

LECTURES DE LITERATURA CATALANA PAU 2025

1. *L'alegria que passa*, de Santiago Rusiñol

Rusiñol i les arts: la dedicació a la pintura i la literatura en el marc del Modernisme. Simbolisme, costumisme i humorisme en la literatura de Rusiñol. La concepció de l'artista. L'artista i la societat. La sacralització de l'art. El teatre de Rusiñol: del simbolisme al regeneracionisme. El teatre simbolista: *L'alegria que passa*, *Cigales i formigues*, *El jardí abandonat*. Lectura de *L'alegria que passa*. El gènere del quadre líric o poemàtic. Els temes: l'oposició de Poesia i Prosa, l'artista i la societat burgesa, idealisme i materialisme. L'espai: la descripció del poble. Els personatges com a representació dels valors artístics i antiartístics. Els vilatans; l'Arcalce; en Joanet: idealisme i conformitat; la *troupe* del circ (especialment Zaira, «símbol de la poesia que passa», i el Clown «bohemi»).

2. *El poema de la rosa als llavis*, de Joan Salvat-Papasseit

Posició de Salvat-Papasseit en la literatura catalana. Noucentisme i avantguarda; tradició romàntica. Les avantguardes històriques: futurisme i cubisme. La trajectòria de Salvat-Papasseit. La seva poètica: vida i poesia; revolta, llibertat, somni, idealització. L'amor i l'erotisme. *El poema de la rosa als llavis*. Estructura. L'amor: plenitud vital i experiència dels sentits. L'amor com a religió i com a magisteri. Els espais: la cambra i la natura. Les formes: herència del cubisme (cal·ligrames, tipografia, collage, puntuació) i formes tradicionals (rima, regularitat mètrica, agrupació estròfica, la cançó). Les imatges: fragmentació, captació de l'instant, evocació sensual; la natura. La llengua poètica.

3. *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor

La trajectòria literària de Miquel Llor. La dedicació a la narrativa entre 1925 i 1935. *Laura a la ciutat dels sants*. El model de novel·la: la tradició del segle XIX (protagonista femenina idealista, entorn provincià i tancat, narrador omniscient); innovacions (psicologisme, freudisme). Estructura (dues parts que cobreixen un any cada una, sense divisió en capítols) i punt de vista narratiu: narrador omniscient en tercera persona, aproximació al punt de vista del personatge (discurs indirecte lliure, memòria involuntària, visió crítica de Comarquinal); relació amb l'ús dels temps verbals. El personatge de Laura: el nom (Petarca), educació urbana, sensibilitat i interessos artístics, idealització de l'amor, voluntat de transformació de l'entorn (marit, cunyada), frustració i fracàs. Els altres personatges: Tomàs de Muntanyola, Teresa de Muntanyola, Pere Gifreda. Comarquinal: geografia i valors: tancament, religiositat, ignorància, repressió, materialisme (l'excepció: mossèn Joan Serra); la boira com a símbol. L'oposició Comarquinal / Barcelona.

4. *Antígona*, de Salvador Espriu

El mite d'Antígona en l'antiguitat clàssica: l'*Antígona* de Sòfocles; *Els set contra Tebes* d'Èsquil. Antígona i el teatre contemporani: Bertolt Brecht i Jean Anouilh. Antígona en el teatre català. Les dues redaccions de l'*Antígona* d'Espriu. Estructura i personatges principals. La progressió dramàtica. Característiques morals i polítiques de l'enfrontament entre Creont i Antígona. Anàlisi i significació de la figura del Lúcid Conseller. Dissolució del destí i responsabilitat. La pietat i el perdó. Significació d'*Antígona* en la postguerra espanyola. L'aportació específica d'Espriu al mite d'Antígona. Altres mites en el teatre d'Espriu: Esther i Fedra.

5. *Bruixa de dol*, de Maria-Mercè Marçal

La generació poètica dels 70 i el grup de «Llibres del Mall»: oposició al realisme; formes tradicionals i treball de llengua. *Bruixa de dol* en la trajectòria de Marçal. Descripció del llibre. El títol: referents i sentit. Estructura: les dues parts del llibre. Primera part (seccions 1-4): l'experiència amorosa; el sexe i el desig. Les formes: cançons (1), formes epigramàtiques breus (2 i 3), sonets (4). Segona part (seccions 5 i 6): la identitat i la solidaritat femenines; la lluita feminista. Les formes: cançons (5) i sonets (6). Marçal i la tradició: la recreació de la cançó popular i els seus recursos; els sonets. Els temes: la soledat; amor, sexe, cos; la bruixa i la recerca de la identitat femenina. Llenguatge poètic i imatgeria: la lluna; la nit; el foc; el mar; altres elements de la natura.

6. *El cafè de la granota*, de Jesús Moncada

Mequinensa i l'Ebre com a espais geogràfics i literaris en l'obra de Jesús Moncada. La memòria i el passat, aspectes constants en la literatura de Moncada; referències temporals i històriques. *El cafè de la granota* en el conjunt de l'obra de Moncada. Rerefons comú i caràcter unitari dels contes d'*El cafè de la granota*. Estructura i punt de vista narratius dels contes (el *cronista* i el vell Cristòfol; informes o cròniques i soliloquis). Llengua literària: varietat nord-occidental i registre oral. Personatges. La ironia: l'humor i la ironia com a fil conductor dels contes (connexió amb Pere Calders); la crítica social i política (crítica a les passions, actituds i comportaments de determinats personatges); la presència de la mort i els rituals funeraris.